היעדר, ספקולציה, טקסט

"עליי לבנות גשר באורך עשרים מטר עשוי מילים אל עבודות המסתורין של גרוסווגל, זאת בהנחה שהעבודות שלו נמצאות היכן שהן נמצאות". שי-לי הורודי כותבת ממרחק על תערוכתו של עמוס גרוסווגל בגלריה לבלוב 24.

ביקורת מאת שי-לי הורודי יולי 28, 2017

צחנת שתן מחמיאה לחללי אמנות עלתה מהמרווחים שבין הבניינים. דלת הזכוכית של גלריה לבלוב 24 לא נענתה לי. הבטתי פנימה דרכה אבל שום דבר מובחן לא עלה ברשתית העין, רק צללים וצללי צללים. שכנעתי עצמי די מהר שזה לא נורא, לא יצאתי את גבולות תל אביב ובדרך כלל תערוכות הן טובות בהרבה כשלא רואים אותן.

tzlal 5 lowres.jpg

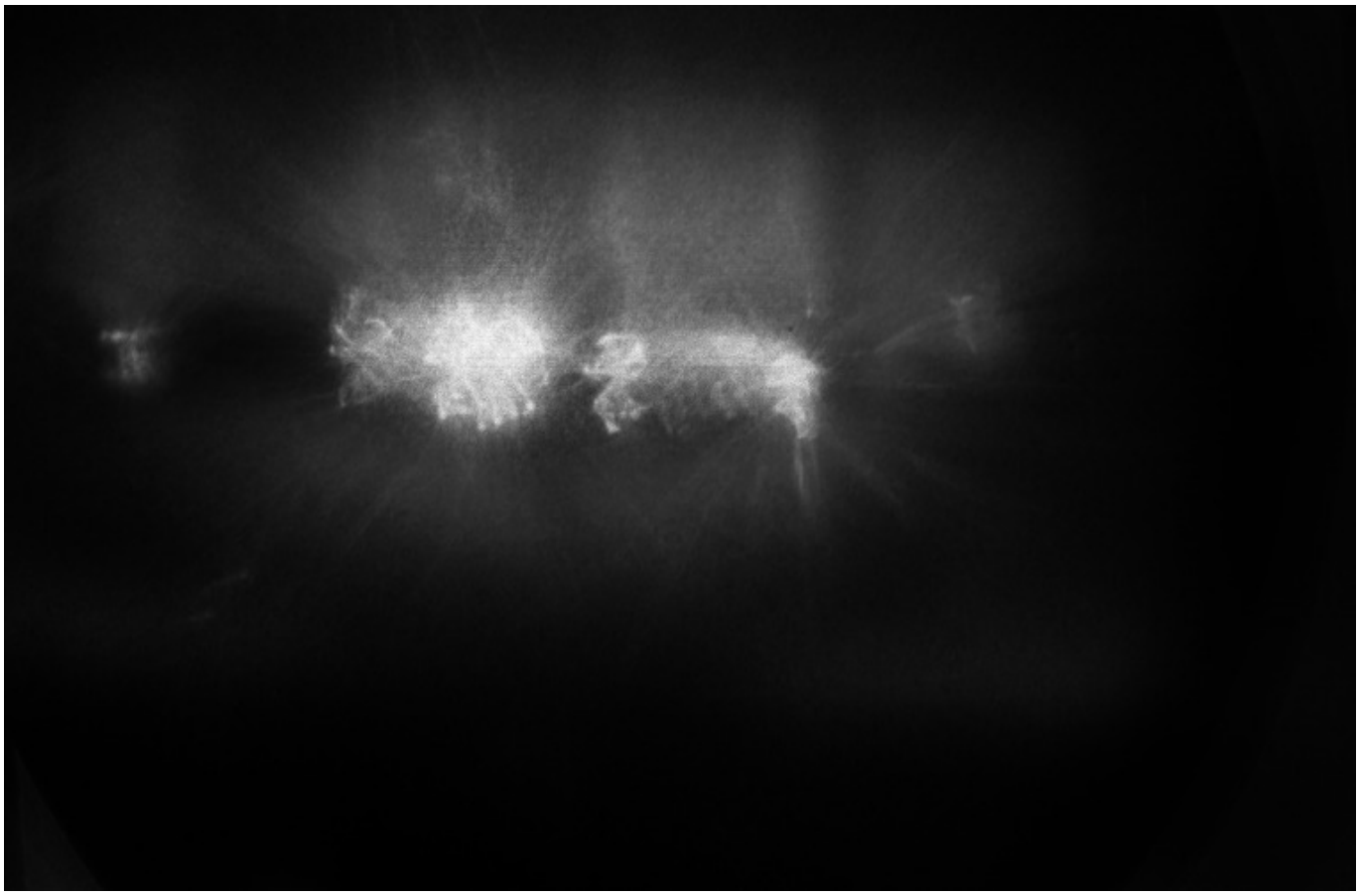

[1]עמוס גרוסוגל, צלל #5, 2016
מעורבת טכניקה ,מ"ס 90 עומק ,מ"ס 70X50

תערוכות יחיד של אמנים מוכרים מספקות במדויק את המצופה מהן, אמנים הם עצמם עד גיחוך. הפעם מדובר בשם שלא הכרתי, עמוס גרוסוגל. לתערוכה של אמן שאיני יודעת עליו דבר אני נותנת בצאתי מהבית 15 אחוז סיכוי להיות מעניינת. היה זה משונה מאוד להריח שתן בזמן שאני מביטה, מרחוק, בעבודות. לאמנות בדרך כלל ריח של נוזל ריצפה (נוזל מסוג אחד לגלריה רוזנפלד ומסוג אחר ל-RawArt) או של צבע שמן ואוויר מזגנים. יסלח לי גרוסוגל על הביקורת שנכתבת ממרחק 20 מטר מעבודותיו, אבל אין זו אשמתי שהגלריה הייתה סגורה בשעה בה הייתה אמורה, לפי המדבקה על שמשתה, להיות פתוחה. מה גם שהמרחק עלול לשחק לטובתו. הייתה פעם מבקרת אמנות שאומרים עליה שכתבה ביקורות אמנות לא ממרחק עשרים מטר ולא ממרחק אלפיים מטר, אלא ממש מצידה האחר של הגלקסיה ושאפילו עתה היא עוד כותבת ביקורות במעמקי העולם הבא, הררי מילים שצילם מאיים על אמנים צעירים, שהם בעצם רוב האמנים, שכן בשדה האמנות הקטגוריה "צעיר" נפרשת עד גיל 49. אמנים אחרים ישנים טוב בלילה, מדושני מילים, רוח המבקרת עושה עמם חסד. צופה נאמן אומר ליצירה בפגשו אותה "אני עומד פה, מרחק פסיעה, יריקה, השתנה, השפכה ממך. אלו רק את ואני ואלף הספרים שמפרידים בינינו.“

על האמן שהשתין, ירק, השפיך ובסופו של דבר גם פסע על עבודותיו נכתב שהגופניות העודפת הופכת את עבודותיו למניפסט כואב של ארציות ותשוקה (אולי אם ידע הכותב שנהגו להקניט את אותו אמן על גופניותו העודפת בבית הספר היסודי, היה בוחר לנסח זאת אחרת). אותן פעולות (השתנה, יריקה, שפיכה), כאשר הן מבוצעות על ידי הצופה, אינן נקראות כעודפות גופנית וגם לא כמניפסט, אלא כחרמנות מטפיזית, רוחנית כשהם שהיא אינטלקטואלית, כלפי האמנות (כלומר, כלפי פרוסה אחת מני רבות ברגע נתון, אבל דרך פרוסה זו גם כלפי האמנות באשר היא). נקודת המגוז היא מפגש מבטן של שתי העיניים, היכן שהרוח והאינטלקט חד הם. איפה שהעין נוגעת, האף נוגע, האצבע נוגעת, הזין נוגע.

[2] tzlal 33 lowres.jpg

[3]עמוס גרוסוגל, צלל 33#, 2016
מעורבת טכניקה ,מ"ס 95 עומק ,מ"ס 47X31

גרוסוגל יוצר דימויים, אני מנחשת. דימויו ככל הנראה נופלים לאחת או יותר מהקטגוריות הבאות: דימויים של חקרנות, דימויים של מגניבות צעירה, דימויים של מאפייני קהילה מוחלשת ולא בלתי אפנתית (מזרחיות, הומואיות, רוסיות, -פלסטיניות), דימויים של שמאלנות, דימויים של המצאתיות, דימויי מדעניות, מוזיקניות, דימויי טכנולוגיות, דימויי מקוריות ודמו יצירתיות, דמו-פוליטיות או דמו-חברתיות, אאוטסיידריות מלאת בוז, אינסיידריות מלאת בוז. דימויים של אמנות, שמתכתבים עם תולדות האמנות. תוכן התכתובת אינו ידוע אף לא לגרוסוול עצמו. העבודות חכמות מהאמן ועם זאת מעידות על גאונותו. תמות של ייצוג, אסתטיקה מפורקת, יחסי פנים וחוץ, המצאות פיזיקליות, ניחושים כימיים, קירובים פילוסופיים והרהורים מתמטיים.

אבל המרחק מתמיד. עליי לבנות גשר באורך עשרים מטר עשוי מילים אל עבודות המסתורין של גרוסוגל, זאת בהנחה שהעבודות שלו נמצאות היכן שהן נמצאות ולא, נאמר, מרחק קילומטר או שניים מעצמן. אלא שבדרך כלל האמנות אינה אצל האמנות, היא אצל הספרים והאוצרים, אצל האמנים הזקנים והעקשנים. ישנה אמנות שמסתתרת במבושים, ב"לא הבנתי" של האמנות, בחושך שניתן להאיר רק באורן הצהבהב והדלוח של המילים.

[4] צלל #12, 2016, מידות 23X15, עומק 90, טכניקה מעורבת.jpg

[5]עמוס גרוסוגל, צלל 12#, 2016
מעורבת טכניקה ,מ"ס 90 עומק ,מ"ס 23X15

עבודותיו של גרוסוגל הן בגודל כיס, מהו גודל הכיס אינני יודעת. בוודאות יחסית אני יכולה לומר שמבטו הנוקב של האמן על הנושאים השונים המוזכרים בעבודותיו אינו נוקב דיו כדי לנקב את אותו כיס, יהיה גודלו מה שיהיה. ובכל זאת, וכנגד האימפוטנטיות המהותית של מעשה האמנות, גרוסוגל בונה, גם אם רק על מנת לפרק. אפשר לקרוא את עבודותיו כמגדלי משמעות שנבנו בידיים מיומנות ומיד אחר כך פורקו כליל, כך שלצופה נותר רק לצפות במה שאולי היה ועתה לא נותר ממנו זכר. אכן, גרוסוגל הוא אמן של זיכרונות נשכחים. האירוע הטראומטי נרמז אצלו בהעדרו. בעולם ההפוך של עבודותיו הכל נוכח ראשית כהעדר, אחר כך כספקולציה ולבסוף כטקסט. מהו אותו מלל היוצא את הפה? אולי זו יציאתו הבלתי פוסקת שלא נותנת שובע. בשפתו של גרוסוגל לא רק שכל מילה באה אחרי מילה אחרת אלא גם לפני מילה נוספת. הצופה המעמיק נעמד מול עבודות צללים אלו כמעין מקיא שבבטנו הים; והים ביצירתו של גרוסוגל הוא ים לילי ושחור; וככל שהצופה מעמיק עליו להקיא, כך הוא שוחה בימו הפנימי; והצופה המעמיק, שלא לומר הטובע, אינו יודע עוד אם ים המילים הוא פנימי או חיצוני ואם המשמעות מסתתרת בתוך עבודותיו של גרוסוגל או על פני השטח שלהן. מערכת היחסים בין המדוע והכיצד מסתעפת. נדמה שאם נמצא מדוע הרי שבלתי אפשרי למצוא כיצד, וכאשר ישנו כיצד הוא תמיד נטול מדוע.

[6] צלל #19, 2016, מידות 48X25 עומק 70 טכניקה מעורבת.jpg

[7]עמוס גרוסוגל, צלל

#19, 2016
מעורבת טכניקה ,מ"ס 70 עומק ,מ"ס 48X25

בתוך הווה מתמשך ועטוף שכחה עושה גרוסוגל את המוטל עליו, כמו מכורח איזה צו שאין עליו עוררין. אך איך זה שבכל זאת, היענותו לצו נדמית כערעור עליו? איזה כוח כופה עליו לעשות אמנות? ואם אכן ישנו כוח כזה, מדוע הוא כופה עליו לעשות דווקא אמנות זו? ואם אין כוח כופה, אז למה, גרוסוגל? למה ככה? מה נתן לעבודות הצללים את צורתן? ומי זה שלקח לעבודות את עצמן, הכניס אותן דרך העין ודחף אותן החוצה מהפה? איפה מצאת, בתוך שדה כה קטן, מקום לים ריק? איך דגת מתוך ים ריק כל כך הרבה דגים? כמה זמן תוכל לחיות מדגים אלה, שאינם של מים מתוקים ואינם של מים מלוחים? והרעב, גרוסוגל, האם אתה חש בו? או שזהו רעב נגטיבי, שהוא קודם כל שובע גדול? והצופה, מה לו ולך גרוסוגל? האם הוא זה לו חיכית? ומתי הוא יגיע, יגיע אל העבודה? ואם יגיע אליה, האם גם אתה נמצא שם? או שמא העבודה היא המרחק שמהעבודה אל? ומנין, גרוסוגל, מנין העבודה? היש מאין? היכן החור האחראי לדליפה מעולם המילים לעולם החומר? האם עבודתך ניקבה את העולם או שהיא פקק מקולקל? פקק שבבטנו חור. או שהחור הוא הפה והפה הוא חור התחת של העיניים והעיניים הם חור הניקוז של האמנות והאמנות בור השפכים של המשעמם שלך, גרוסוגל. לשם נשפך מה שמשעמם מכדי להיות משעמם, כל מה שכל כך לא עצמו שהוא לא יכול להיות אחר - איך שאמנות מסוגלת להיות דומה לעצמה אפילו שהיא למעשה אותו דבר.

"מחוץ לתחומה של השמש", עמוס גרוסוגל, גלריה לבלוב 24, 1.6-1.7.2017

Source URL: https://www.tohumagazine.com/he/article/%D7%94%D7%99%D7%A2%D7%93%D7%A8-%D7%A1%D7%A4%D7%A7%D7%95%D7%9C%D7%A6%D7%99%D7%94-%D7%98%D7%A7%D7%A1%D7%98

Links
[1] https://tohumagazine.com/sites/default/files/tzlal%205%20lowres.jpg
[2] https://www.tohumagazine.com/he/file/tzlal-33-lowresjpg
[3] https://tohumagazine.com/sites/default/files/tzlal%2033%20lowres.jpg
[4] https://www.tohumagazine.com/he/file/%D7%A6%D7%9C%D7%9C-12-2016-%D7%9E%D7%99%D7%93%D7%95%D7%AA-23x15-%D7%A2%D7%95%D7%9E%D7%A7-90-%D7%98%D7%9B%D7%A0%D7%99%D7%A7%D7%94-%D7%9E%D7%A2%D7%95%D7%A8%D7%91%D7%AAjpg
[5] https://tohumagazine.com/sites/default/files/%D7%A6%D7%9C%D7%9C%2012%23%2C%202016%2C%20%D7%9E%D7%99%D7%93%D7%95%D7%AA%2023X15%2C%20%D7%A2%D7%95%D7%9E%D7%A7%2090%2C%20%D7%98%D7%9B%D7%A0%D7%99%D7%A7%D7%94%20%D7%9E%D7%A2%D7%95%D7%A8%D7%91%D7%AA.jpg
[6] https://www.tohumagazine.com/he/file/%D7%A6%D7%9C%D7%9C-19-2016-%D7%9E%D7%99%D7%93%D7%95%D7%AA-48x25-%D7%A2%D7%95%D7%9E%D7%A7-70-%D7%98%D7%9B%D7%A0%D7%99%D7%A7%D7%94-%D7%9E%D7%A2%D7%95%D7%A8%D7%91%D7%AAjpg
[7] https://tohumagazine.com/sites/default/files/%D7%A6%D7%9C%D7%9C%2019%23%2C%202016%2C%20%D7%9E%D7%99%D7%93%D7%95%D7%AA%2048X25%20%D7%A2%D7%95%D7%9E%D7%A7%20%2070%20%D7%98%D7%9B%D7%A0%D7%99%D7%A7%D7%94%20%D7%9E%D7%A2%D7%95%D7%A8%D7%91%D7%AA.jpg